

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Historia sztuki
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MHSP-R0-100, MHSP-R0-200, MHSP-R0-300, MHSP-R0-400, MHSP-R0-700, MHSP-R0-Q00, MHSU-R0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	14 maja 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	27 czerwca 2025 r.

Ogólne zasady oceniania arkuszy egzaminacyjnych z historii sztuki

1. Odpowiedzi nieprecyzyjne, niejednoznaczne, niejasno sformułowane uznaje się za błędne.
2. Jeżeli informacje zamieszczone w odpowiedzi (również te dodatkowe, a więc takie, które nie wynikają z treści polecenia) świadczą o zasadniczych brakach w rozumieniu omawianego zagadnienia, zawierają poważne błędy rzeczowe lub zaprzeczają pozostałej części odpowiedzi stanowiącej prawidłowe rozwiązanie zadania, to za odpowiedź jako całość zdający otrzymuje 0 punktów.
3. Rozwiązanie zadania na podstawie błędnego merytorycznie założenia uznaje się w całości za niepoprawne.
4. Przykładowe rozwiązania zadań otwartych nie są ścisłym wzorcem oczekiwanych sformułowań. Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania określone w podstawie programowej¹	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.1) rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki [...]. II.8) wskazuje różne funkcje dzieł sztuki, takie jak: sakralna [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie nazwy i określenie funkcji budowli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa: ziggurat / Ziggurat w Ur / Ziggurat Ur-Nammu/ Etemennigur

Funkcja budowli: sakralna / kultowa / świątynna / religijna

Zadanie 1.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.11) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: a) architekturze: [...] układu przestrzennego, opisu fasady i elewacji.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie trzech cech bryły.

1 pkt – poprawne podanie dwóch cech bryły.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- bryła schodkowa / zwężającą się ku górze
- tarasy połączone były rampami
- na pierwszy taras prowadziły trzy szerokie ciągi schodów połączone w przelotowej bramie
- pochylone ściany zdobione były niszami i ryzalitami
- monumentalna / surowa
- geometryzowana
- masywna / zwarta
- symetryczna
- statyczna
- na najwyższym tarasie stała niewielka kaplica, do której prowadziły schody

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.14) Zdający rozpoznaje [...] bogów greckich na podstawie atrybutów.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie dwóch odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A. Hermes

B. Atena

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: II.5) wymienia podstawowe gatunki w dziełach sztuk plastycznych, m.in. [...] historyczna (w tym batalistyczna) [...]; II.9) rozpoznaje gatunek artystyczny, który dzieło reprezentuje. IV.4) [...] rozróżnia techniki sztuk plastycznych, takie jak: d) techniki zdobnicze: [...] inkrustacja.

Zasady oceniania

2 pkt – zaznaczenie trzech poprawnych odpowiedzi.

1 pkt – zaznaczenie dwóch poprawnych odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. F

3. P

Zadanie 4.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	Zdający: II.1) rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki; łączy je z właściwą epoką, stylem lub kierunkiem w sztuce. IV.1) poprawnie stosuje terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym określenia dotyczące [...] elementów konstrukcyjnych i dekoracyjnych (dekoracji fasady [...]) [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. gotyckim/ gotyku katedralnego
2. portalach
3. *Zwiastowanie*

Zadanie 4.2 (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce. II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: I.7) porównuje style i kierunki oraz ich wzajemne oddziaływania; uwzględnia źródła inspiracji [...]. II.1) dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: b) rzeźbie: bryły, kompozycji, faktury, relacji z otoczeniem. [...]

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wymienienie dwóch cech rzeźb.

1 pkt – poprawne wymienienie jednej cechy rzeźb.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- poprawne proporcje postaci / prawidłowa anatomia postaci
- zindywidualizowane twarze / zróżnicowanie młodej i starszej twarzy
- postacie stoją w pozie kontrapostu
- antyczny typ urody Marii / realizm w ukazaniu świętej Elżbiety
- mimetyczne przedstawienie postaci
- przedstawienie draperii przypominające styl mokrych szat
- szaty postaci przypominają ubiory antyczne / rzymskie

Zadanie 5.1 (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: III.1) wymienia najistotniejszych twórców dla danego stylu lub kierunku w sztuce; III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok, kierunków i tendencji w sztuce od starożytności po czasy współczesne [...]; III.3) sytuuje twórczość artystów powszechnie uznawanych za najwybitniejszych w czasie, w którym tworzyli [...] oraz we właściwym środowisku artystycznym.

Zasady oceniania

- 2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Stwosz / Wit Stwosz/ Veit Stoss
2. Krakowie
3. gotyckim / stylu szat łamanych

Zadanie 5.2 (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.11) dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: b) rzeźbie: bryły, kompozycji, faktury, relacji z otoczeniem [...].

Zasady oceniania

- 2 pkt – poprawna analiza uwzględniająca formę i funkcję dzieła.
1 pkt – poprawna analiza uwzględniająca formę ALBO funkcję dzieła.
0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Dzieło A.

Przykładowa analiza: Postać ukazana w pozycji siedzącej w ujęciu $\frac{3}{4}$. Postać przedstawiona jest realistycznie, a proporcje są poprawne. Układ szat prezentuje styl łamany. Postać umieszczona jest centralnie, a całe przedstawienie jest otoczone bordiurą / bordiura wypełniona ornamentem. Kompozycja jest wieloplanowa, występuje perspektywa intuicyjna oraz efekt horror vacui. Jest to relief płaski / płaskorzeźba. Dzieło pełniło funkcję kommemoratywną (upamiętniającą) / sepulkralną / epitafium. Postać ukazana została

z charakterystycznymi dla siebie atrybutami, a część dzieła stanowi umieszczona na dole inskrypcja.

Dzieło B.

Przykładowa analiza: Ciało Chrystusa ułożone jest w kształt litery T (wyprostowane ręce) i jest ukazane realistycznie. Proporcje są poprawne, a anatomia została przedstawiona w sposób szczegółowy. Perizonium prezentuje styl draperii łamanych / głęboko rzeźbione. Szata układa się niezależnie od ciała Chrystusa (dynamiczne formy perizonium / perizonium układa się w kształt fałdy wirowej). Jest to rzeźba polichromowana. Dzieło pełni funkcję religijną / kultową / sakralną. Rzeźba charakteryzuje się silną ekspresją / wyeksponowanie bólu i cierpienia Chrystusa.

Uwaga: Analiza formy nie może zawierać błędów rzeczowych.

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: III. 2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok, kierunków i tendencji w sztuce od starożytności po czasy współczesne [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie autora i tytułu dzieła A.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Autor: Mantegna / Andrea Mantegna

Tytuł dzieła A: *Opłakiwanie zmarłego Chrystusa / Martwy Chrystus / Chrystus w grobie / Chrystus z Brerami*

Zadanie 6.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne określenie stylu oraz podanie trzech cech.

1 pkt – poprawne określenie stylu oraz podanie dwóch cech.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Styl: renesans / styl quattrocenta

Przykładowe cechy:

- stosowanie perspektywy geometrycznej / linearnej
- skróty perspektywiczne
- iluzja głębi
- poprawnie przedstawiona anatomia postaci
- wyrazisty modelunek światłocieniowy / konsekwentny modelunek światłocieniowy
- wyrazisty rysunek / linearyzm
- odniesienia do antyku, np. w sposobie przedstawiania architektury
- kompozycja statyczna
- kompozycja symetryczna
- układ centralny

Zadanie 7. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.11) dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: a) architekturze: planu, układu przestrzennego [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie odnoszące się do dwóch cech wybranej budowli.

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie i uzasadnienie odnoszące się do jednej cechy wybranej budowli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: budowla 2.

Przykładowe uzasadnienie:

- Na planie budowli zaznaczone są dwie kolumny przy wejściu (natomiast budowla numer 1. posiada kolumnadę).
- Budowla nr 2 ma kształt eliptyczny (budowla nr 1 jest okrągła).
- Fasadę budowli nr 2 otaczają ściany kurtynowe.
- Budowla nr 2 posiada półokrągłe schody.
- Budowla nr 2 posiada wysunięty / półeliptyczny portyk.

Zadanie 8.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.2) wskazuje twórców najsłynniejszych i najbardziej reprezentatywnych dzieł; 3) umiejscawia dzieła w [...] w przestrzeni geograficznej. III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok, kierunków i tendencji w sztuce od starożytności po czasy współczesne [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie autora i kraju do dzieła A i do dzieła B.

1 pkt – poprawne podanie autora i kraju do dzieła A ALBO poprawne podanie autora i kraju do dzieła B

ALBO poprawne podanie obu autorów

ALBO poprawne podanie obu nazw krajów.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

	Dzieło A	Dzieło B
Autor	Peter Paul Rubens/ Rubens	Rembrandt/ Rembrandt Hamerszoon van Rijn
Kraj	Flandria	Holandia

Zadanie 8.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.11) dokonuje opisu i analizy, w tym porównawczej, dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: c) malarstwie [...]: kompozycji, koloru, sposobów ukazania iluzji przestrzeni, kształtowania formy przez światło, w dziełach figuratywnych stopnia oddania rzeczywistości lub jej deformacji.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie dwóch różnic i dwóch podobieństw.

1 pkt – poprawne podanie dwóch różnic

ALBO poprawne podanie dwóch podobieństw

ALBO poprawne podanie jednej różnicy i jednego podobieństwa.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Różnice:

- Obraz A wykończony precyzyjnie, w obrazie B widać dukt pędzla.
- Obraz B jest bardziej malarski, w obrazie A są silniej wydobyte szczegóły.
- W obrazie A postacie ukazane są w bezruchu, w obrazie B jest ruch zatrzymany (stop-klatka).
- Postacie na obrazie A ukazane są oficjalnie, w reprezentacyjnych pozach, zaś w obrazie B w pozach swobodnych.
- Obraz A posiada gładką powierzchnię, w obrazie B widoczna faktura.
- W obrazie A dominuje koloryzm, w obrazie B luminizm.
- Postaci w obrazie A ukazane od przodu, w obrazie B tyłem.

Podobieństwa:

- kompozycje dwupostaciowe
- kompozycje zdynamizowane skosami i łukami
- światło pada z lewej strony / lepiej oświetlona lewa strona, prawa pozostaje w cieniu.
- kompozycje dośrodkowe
- kompozycje zamknięte
- oba obrazy w formacie prostokąta pionowego

Zadanie 9.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	I.1) Zdający rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki; łączy je z właściwą epoką, stylem lub kierunkiem w sztuce.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie trzech poprawnych nazw stylów.

1 pkt – podanie dwóch poprawnych nazw stylów.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Budowla A: renesans

Budowla B: historyzm / neogotyck

Budowla C: styl stanisławowski / klasycyzm / neoklasycyzm

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	IV.1) poprawnie stosuje terminy związane z opisem formy i struktury dzieła architektonicznego, w tym określenia dotyczące [...] elementów konstrukcyjnych i dekoracyjnych (dekoracji fasady [...]) [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzupełnienie tabeli.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Części budynków lub elementy architektoniczne	Literowe oznaczenie budynku
Portyk wgłębny	C
Blanki	B
Krużganki	A

Zadanie 10.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznavanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.2) wskazuje twórców najsłynniejszych i najbardziej reprezentatywnych dzieł; III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok, kierunków i tendencji w sztuce od starożytności po czasy współczesne [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie autora i tytułu dzieła.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Autor: Caspar David Friedrich / Friedrich

Tytuł: *Skały kredowe na Rugii***Zadanie 10.2. (0–2)**

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.11) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: c) malarstwie [...]: kompozycji [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie trzech cech kompozycji.

1 pkt – poprawne podanie dwóch cech kompozycji.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- statyczna
- zamknięta
- wielopostaciowa
- dążąca do symetrii
- wieloplanowa
- kulisowa
- dośrodkowa
- podwyższona linia horyzontu
- format obrazu: prostokąt pionowy

Zadanie 10.3. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.11) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: c) malarstwie [...]: [...] koloru [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie trzech cech kolorystyki.

1 pkt – poprawne podanie dwóch cech kolorystyki.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- szeroka gama barwna
- na pierwszym planie odcienie brązów, na drugim odcienie bieli, a na trzecim planie błękit
- kontrasty walorowe z uzasadnieniem, np. pomiędzy ciemnymi sylwetkami postaci i jasnymi skałami
- kontrasty temperaturowe z uzasadnieniem, np. pomiędzy ciepłym kolorem skał i zimnym kolorem morza
- barwy lokalne
- akcent kolorystyczny – czerwona suknia
- ciemny pierwszy plan kontrastuje z jasnym tłem
- ciepłe barwy na pierwszym planie zestawione z zimnymi barwami tła / perspektywa barwna

Zadanie 10.4. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.11) Zdający dokonuje opisu i analizy [...] dzieł z uwzględnieniem ich cech formalnych w: c) malarstwie [...]: [...] kształtowania formy przez światło [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie dwóch cech światła.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- źródło światła poza obrazem
- światło naturalne
- pierwszy plan w cieniu, mocno oświetlony drugi plan / kontrast pomiędzy zacienionym pierwszym planem, a jasnym drugim planem
- światło rozproszone
- światło odbija się w białych skałach
- światło pada z prawej strony

Zadanie 11. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
IV. Kształcenie w zakresie rozumienia i stosowania terminów i pojęć związanych z dziełami sztuki, ich strukturą i formą, tematyką oraz techniką wykonania.	IV.2) Zdający poprawnie stosuje terminy związane z opisem formy i treści dzieła malarskiego [...], w tym m.in. [...] słownictwo niezbędne do opisu kolorystyki [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

C

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	I.8) Zdający analizuje teksty pisarzy, filozofów, krytyków sztuki i artystów, interpretuje je i wskazuje wpływ tych wypowiedzi na charakter stylów, epok i tendencji w sztuce oraz na kształt dzieła.

Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych cech.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- intensywne / żywe barwy
- brak tradycyjnego modelunku światłocieniowego / brak cieni
- odejście od perspektywy linearnej
- płaska plama barwna

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Rozwijanie zdolności rozumienia przemian w dziejach sztuki w kontekście ich uwarunkowań kulturowych, środowiskowych, epok, kierunków, stylów i tendencji w sztuce.	I.8) Zdający analizuje teksty pisarzy, filozofów, krytyków sztuki i artystów, interpretuje je i wskazuje wpływ tych wypowiedzi na charakter stylów, epok i tendencji w sztuce oraz na kształt dzieła.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z trafnym uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: dzieło A

Przykładowe uzasadnienie:

- W dziele A występują intensywne kolory.
- Brak tradycyjnego modelunku światłocieniowego w dziele A.
- W dziele A nie użyto perspektywy linearnej / geometrycznej.

Uwaga: Uzasadnienie musi zawierać jeden poprawny argument odnoszący się równocześnie do wybranego dzieła i do tekstu.

Zadanie 13.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych. III. Zapoznanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: II.2) wskazuje twórców najsłynniejszych i najbardziej reprezentatywnych dzieł; III.2) zna najwybitniejsze dzieła z dorobku artystycznego wybitnych przedstawicieli poszczególnych epok, kierunków i tendencji w sztuce od starożytności po czasy współczesne [...].

Zasady oceniania

2 pkt – podanie trzech prawidłowych odpowiedzi.

1 pkt – podanie dwóch prawidłowych odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- A) Alexander Calder / Calder,
- B) Constantin Brâncuși / Brâncuși
- C) Henry Moore / Moore

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznavanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.12) Zdający wskazuje środki stylistyczne i środki ekspresji, które identyfikują analizowane dzieło z odpowiednim stylem, środowiskiem artystycznym lub autorem.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z trafnym uzasadnieniem.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: zdjęcie A

Przykładowe uzasadnienie: Rzeźba kinetyczna koncentruje się na zagadnieniu ruchu.

Alexander Calder tworzył mobile – widoczne na zdjęciu – lekkie i ażurowe konstrukcje, które mogły być poruszane przez wiatr.

Zadanie 14. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Zapoznavanie z dorobkiem najwybitniejszych twórców dzieł architektury i sztuk plastycznych.	Zdający: III.5) formułuje ogólne cechy twórczości takich artystów jak: [...] Piet Mondrian [...]. III. 6) porównuje dzieła różnych artystów tworzących w podobnym czasie.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie dwóch podobieństw i jednej różnicy.

1 pkt – poprawne podanie dwóch podobieństw ALBO jednego podobieństwa i jednej różnicy.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązania

Podobieństwa:

- przedstawienia abstrakcyjne / abstrakcja geometryczna
- stosowanie kolorów podstawowych i barw achromatycznych (tzw. niekolorów)
- zestawienie prostych kształtów geometrycznych
- płaska plama barwna
- przewaga linii pionowych i poziomych

Różnica:

- stosowanie w kompozycji łuku / linii wygiętej
- brak podziałów kompozycyjnych przeprowadzonych dzięki siatce czarnych linii

Zadanie 15. (0–20)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. Zapoznanie z najwybitniejszymi dziełami w zakresie architektury i sztuk plastycznych.	II.16) Zdający: formułuje samodzielne, logiczne wypowiedzi argumentacyjne na temat dzieł sztuki.

Temat 1.

Architektura jako wyraz prestiżu i władzy. Rozważ problem na podstawie trzech przykładów budowli z okresu nowożytnego.

Uszczegółowienia zasad oceniania dotyczące tematu 1.:

- nowożytność obejmuje zjawiska artystyczne od renesansu do klasycyzmu włącznie
- zdający może przywołać zarówno przykłady architektury świeckiej jak i sakralnej
- o trafności danego przykładu decyduje poprawność argumentacji.

Temat 2.

Nic nie jest wart obraz, który nie szokuje.

Marcel Duchamp

Odwołując się do słów Marcela Duchampa omów trzy dzieła sztuki, które zszokowały odbiorców w okresie XIX–XX wieku.

Uszczegółowienia zasad oceniania dotyczące tematu 2.:

- za zgodne z tematem uznaje się przykłady dzieł, które powstały pomiędzy rokiem 1801 a 2000
- wszystkie przywołane przykłady mogą pochodzić z jednego stulecia
- można przywołać przykłady ze wszystkich dziedzin sztuki, łącznie z architekturą i nowymi mediami
- o trafności danego przykładu decyduje poprawność argumentacji.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

• W wypracowaniu omówiono przynajmniej jeden przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artysty spełniający warunki polecenia. - ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.	1 pkt
• Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. - ALBO • Wypracowanie jest napisane w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

Wyjaśnienia (Kryterium 1. – *Spełnienie formalnych warunków polecenia*)

1. W wypracowaniu zdający powinien odwołać się do przykładów dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wskazanych w poleceniu. Odwołanie się zdającego do dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artysty oznacza, że co najmniej jedno zdanie o danym przykładzie ma charakter analityczny, a nie – tylko informacyjny.
2. Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu, jeżeli obejmuje co najmniej jeden aspekt zakresu merytorycznego i jest zgodne z tematem pracy.

2. Treść (maksymalnie 13 punktów)

Opracowanie tematu. Funkcjonalność wykorzystania przykładów wskazanych w poleceniu	Opis i analiza przykładów; erudycyjność wypowiedzi	Liczba punktów
Pełne opracowanie tematu. Trzy przykłady dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych / twórczości artystów wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza trzech przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Brak błędów rzeczowych.	13 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza trzech przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	12 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów ORAZ zadowalający opis i analiza trzeciego przykładu. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	11 pkt
	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu, omówionego ze znajomością kontekstów ORAZ zadowalający opis i analiza dwóch przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	10 pkt
	• Zadowalający opis i analiza trzech przykładów. • Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	9 pkt
Częściowe opracowanie tematu. Dwa przykłady dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych /	• Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów. • Brak błędów rzeczowych.	8 pkt
	• Wnikliwy w pełni poprawny opis i analiza dwóch przykładów, omówionych ze znajomością kontekstów.	7 pkt

twórczości artystów wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	
	- Wnikliwy w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu, omówionego ze znajomością kontekstów ORAZ zadowalające omówienie drugiego przykładu. - Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	6 pkt
	- Zadowalający opis i analiza dwóch przykładów. - Mogą pojawić się drobne błędy rzeczowe.	5 pkt
Niepełne opracowanie tematu. Jeden przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej / twórczości artystów zrealizowany w pełni funkcjonalnie.	- Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu, omówionego ze znajomością kontekstów. - Brak błędów rzeczowych.	4 pkt
	- Wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza jednego przykładu, omówionego ze znajomością kontekstów. - Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	3 pkt
	- Zadowalający opis i analiza jednego przykładu. - Brak błędów rzeczowych.	2 pkt
	- Zadowalający opis i analiza jednego przykładu. - Pojawiają się drobne błędy rzeczowe.	1 pkt
Żaden przykład nie został wykorzystany przynajmniej częściowo funkcjonalnie albo nie podjęto żadnych prób formułowania wypowiedzi.		0 pkt

Uwaga: jeżeli ostateczna liczba punktów przyznana w kryterium *Treść*, wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Terminologia* oraz *Kompozycja i struktura wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

Wyjaśnienia (Kryterium 2. – *Treść*)

- Opracowanie tematu należy rozumieć jako interpretację problemu sformułowanego w temacie wypracowania:
 - pełne opracowanie tematu: odwołanie się do trzech przykładów dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Wnikliwe i wieloaspektowe spojrzenie na problem. Zawiera elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem. Zdający wykazał się wiedzą o epokach i kontekstach,
 - częściowe opracowanie tematu: odwołanie się do dwóch przykładów dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów. Poprawne spojrzenie na problem,
 - niepełne opracowanie tematu: odwołanie się do jednego przykładu dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty. Oparte na uogólnieniach, mało dokładne, niewnikające w istotę rzeczy.
- Poprzez wykorzystanie przykładu rozumie się wykorzystanie znajomości dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów do zobrazowania przedstawionego tematu.

3. Zdający powinien funkcjonalnie wykorzystać w wypracowaniu znajomość trzech dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów.
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów oznacza przywołanie w wypracowaniu:
 - a) opisu i analizy dzieł sztuki / zjawisk artystycznych / postaw artystycznych / twórczości artystów,
 - b) opis i analiza przykładu ma odnosić się do problemu wskazanego w temacie wypracowania i ma służyć zobrazowaniu tego tematu.
4. Przykład dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty nie jest wykorzystany funkcjonalnie, jeżeli zdający wyłącznie opisuje dany przykład, ale nie wyciąga żadnego wniosku ani nie dokonuje żadnej refleksji w związku z przywołanym przykładem. Samo wymienienie dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty nie oznacza funkcjonalnego wykorzystania przykładu.
5. Przykład dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artysty zawierający poważny błąd rzeczowy uznaje się za przykład nieważny. Za poważny błąd rzeczowy uznaje się np. zakwalifikowanie przykładu do błędnej epoki stylu lub kierunku w sztuce, przypisanie konkretnego dzieła sztuki do niewłaściwego autora. Za błędy rzeczowe uznaje się także poważne błędy ortograficzne w zapisie nazwisk i nazw własnych, które uniemożliwiają identyfikację.
6. Opis i analiza dzieła sztuki / zjawiska artystycznego / postawy artystycznej / twórczości artystów:
 - a) wnikliwy, w pełni poprawny opis i analiza zawierają autora (w przypadku dzieł, których autorstwo jest znane) i tytuł dzieła sztuki, nazwę własną budowli wraz z podaniem miejscowości, w której się ona znajduje i nazwiskiem architekta, jeśli jest ono powszechnie znane, lub poprawną nazwę zjawiska artystycznego / postawy artystycznej i jego przedstawicieli lub przedstawia twórczość artysty z wymienionymi tytułami jego dzieł. W skład wchodzi opis danego przykładu oraz analiza cech formalnych i treściowych. Opis i analiza są pogłębione i skupiają się na tych elementach, które odnoszą się do tematu wypracowania. Przywołany przykład osadzony jest, w zależności od tematu, w kontekście historycznym (epoki), estetycznym, artystycznym, społecznym, religijnym, biograficznym lub geograficznym lub innym.
 - b) zadowalający opis i analiza zawierają autora (w przypadku dzieł, których autorstwo jest znane) i tytuł dzieła sztuki, nazwę własną budowli wraz z podaniem miejscowości, w której się ona znajduje lub poprawną nazwę zjawiska artystycznego / postawy artystycznej i jego przedstawicieli lub przedstawia twórczość artysty z wymienionymi tytułami jego dzieł. Składają się z opisu danego przykładu oraz – w zależności od tematu – analizy cech formalnych i/lub treściowych.
7. Drobne błędy rzeczowe to błędy, które nie uniemożliwiają rozpoznania i zidentyfikowania przykładu przywołanego przez zdającego. Mogą one dotyczyć np. nieznaczących błędów w datowaniu, nieprecyzyjnego opisu czy nieznaczących błędów w tytułach dzieł.

3. Terminologia (maksymalnie 3 punkty)

Bogata i różnorodna terminologia z dziedziny sztuki (w tym nazwy technik, stylów i kierunków artystycznych – innych niż określone w temacie). Brak błędów terminologicznych.	3 pkt
Zadowalająca terminologia z dziedziny sztuki (w tym nazwy technik, stylów i kierunków artystycznych – innych niż określone w temacie). Dopuszczalne nieliczne usterki terminologiczne.	2 pkt
Sporadycznie stosowane we właściwym kontekście terminy i pojęcia (w tym nazwy technik, stylów i kierunków artystycznych – innych niż określone w temacie). Dopuszczalne usterki terminologiczne.	1 pkt
Brak terminologii lub stosowanie jej w sposób rzadki i/lub nieadekwatny. Rażące błędy terminologiczne.	0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 3. – Terminologia)

1. Terminologia z dziedziny sztuki dotyczy nazw technik, stylów, kierunków, detali i elementów architektonicznych, fachowych terminów stosowanych w opisie dzieł architektury, malarstwa czy rzeźby.
2. Zdający może uzyskać maksymalną liczbę punktów za to kryterium, jeżeli w swojej pracy posłużył się przynajmniej 8 terminami z dziedziny sztuki i praca nie zawiera żadnych błędów terminologicznych.
3. Zdający może uzyskać 2 punkty za to kryterium, jeżeli w swojej pracy posłużył się przynajmniej 6 terminami z dziedziny sztuki.
4. Zdający może uzyskać 1 punkt za to kryterium, jeżeli w swojej pracy posłużył się przynajmniej 4 terminami z dziedziny sztuki.

4. Kompozycja i struktura wypowiedzi (maksymalnie 3 punkty)

• Elementy treściowe wypowiedzi są w całości lub w przeważającej części zorganizowane problemowo. Wypowiedź cechuje logika i adekwatność stylu do formy wypowiedzi. ORAZ • Wstęp jest adekwatny do omawianego tematu, zakończenie zawiera wnioski, wynikające z toku wypowiedzi. ORAZ • Struktura prawidłowa zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie podziału na akapity (logiczne uporządkowanie).	3 pkt
• W pracy podjęta jest próba organizacji elementów treściowych wypowiedzi problemowo. Wypowiedź cechuje logika i adekwatność stylu do formy wypowiedzi. ORAZ • Wstęp jest adekwatny do omawianego tematu, zakończenie zawiera uproszczone wnioski.	2 pkt

ORAZ	
Struktura prawidłowa zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie podziału na akapity (logiczne uporządkowanie).	
- Elementy treściowe wypowiedzi nie są zorganizowane problemowo. ORAZ - Praca posiada wstęp, a zakończenie zawiera próbę wnioskowania. ALBO - Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej albo w zakresie podziału na akapity.	1 pkt
- Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane liniowo (formalnie). ORAZ - Brak właściwej struktury w skali ogólnej ALBO w zakresie podziału na akapity.	0 pkt

Wyjaśnienia (Kryterium 4. – Kompozycja i struktura wypowiedzi)

- Elementy treściowe wypowiedzi to – najogólniej rzecz ujmując – „bloki”, na które podzielone jest wypracowanie (wstęp – część zasadnicza (rozwińcie) – zakończenie, ale „część zasadnicza” zazwyczaj jest dzielona na kolejne „bloki”, tj. akapity).
 - Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane problemowo (w toku problemowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania omawia np. jeden aspekt tematu. Czynnikiem organizującym dany „blok” jest problem zawarty w temacie, a nie – dany przykład dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej.
 - Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane problemowo zawierają dobrze sformułowany wstęp i zakończenie z poprawnym wnioskowaniem.
 - Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym (w toku liniowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania dotyczy innego przykładu dzieła sztuki / zjawiska / postawy artystycznej, ale brak odniesienia do problemu w temacie. Tekst jest zorganizowany według opisu i analizy przykładów „jeden po drugim” (np. zmiana kolejności akapitów nie wpływa na strukturę tekstu).
- Zakończenie zawiera wnioski wynikające z tematu wypracowania, z toku rozumowania i przywoływanych argumentów.
- Wstęp powinien być adekwatny do tematu pracy, a nie np. dotyczyć ogólnych uwag o sztuce.
- Ocena podziału wypowiedzi w skali ogólnej wymaga rozważenia proporcji i funkcjonalności zasadniczych „bloków” pracy, tj. wstępu – części zasadniczej – zakończenia. Usterki w podziale wypowiedzi w skali ogólnej mogą wynikać z np. nieproporcjonalnego wstępu, zbyt krótkiego zakończenia lub braku jednego z tych „bloków”.
- Ocena podziału wypowiedzi na akapity wymaga rozważenia, czy logika wyводу została odzwierciedlona w podziale na graficznie wyodrębnione i funkcjonalne akapity. Usterki w podziale wypowiedzi na akapity mogą wynikać np. z faktu, że w pracy występują wyodrębnione graficznie akapity, które nie stanowią zwartej myślowo całości, albo występują akapity, które powinny zostać podzielone na mniejsze bloki,

ponieważ taki akapit zawiera kilka wątków (każdy z takich wątków stanowi sam w sobie zwartą myślowo całość).

6. W ocenie struktury wypowiedzi nie uwzględnia się niezrealizowania przez zdającego któregoś z elementów tematu, np. nieodwołania się w ogóle do jednego z dzieł sztuki / zjawisk / postaw artystycznych wskazanych w temacie jako obowiązkowy.

Uwagi

1. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 250 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia* oraz *Treść*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas egzamin z historii sztuki, w przypadku takiego zdającego, zostanie unieważniony.
5. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.